

zrob to sam / a (w 12. krokach)

KLASA W MUZEUM

Koordynacja: Aleksandra Jaremkó, Izabella Stawarz
Pomysły na zadania: Aleksandra Jaremkó, Izabella Stawarz, Marta Wołyńs-Kipiel, Joanna Zaguła
Konsultacja: Jagoda Gumńska-Oleksy
Projekt graficzny: Nina Kulik
Redakcja: Sylwia Łopatecka

Karta została przygotowana w ramach akcji! FREEMATEJKO, realizowanej dzięki wsparciu Mecenasa Muzeum Narodowego w Krakowie PGE Polska Grupa Energetyczna. Akcja kierowana do szkół i nauczycieli! towarzyszy wystawie czasowej „Matejko. Malarz i historia” w Gmachu Głównym MINK.

Śledztwo w sprawie koloru

Podzieleni na mniejsze grupy, szukamy obiektów z elementami w określonym wcześniej kolorze. Możemy zorganizować konkurs, która grupa odnajdzie ich najwięcej w danym czasie. Tytuły i autorów prac zapisujemy na kartkach.

- co dalej?**
- Czy znaleźć dzieła było łatwo, czy trudno? Czy dobrze pamiętamy, co przedstawiają, jakie są?
 - Zastanawiamy się, jak oddziałuje ten kolor na kompozycję danego dzieła? A jak na nasze emocje? Czy niesie jakieś ukryte znaczenia?
 - Rozmawiamy o historii danego koloru (przygotowujemy się wcześniej). Co oznaczał na przestrzeni dziejów i w różnych krajach? Kto nosił ubrania w takiej barwie? Z czego robi się farby w takim kolorze?

mapa inspiracji do działania

Nauczycielu! Nauczycielko! Chcesz przyjść z klasą do muzeum, ale nie wiesz, jak sprawić, by również Twoje Uczennice i Uczniowie mieli na to ochotę? Masz dość nudy, a tradycyjna analiza dzieła sztuki Ci nie wystarcza? Zastanawiasz się, jak można sprawić, by muzealna przestrzeń pokazała swoje najlepsze oblicze? Jesteś w dobrym miejscu!

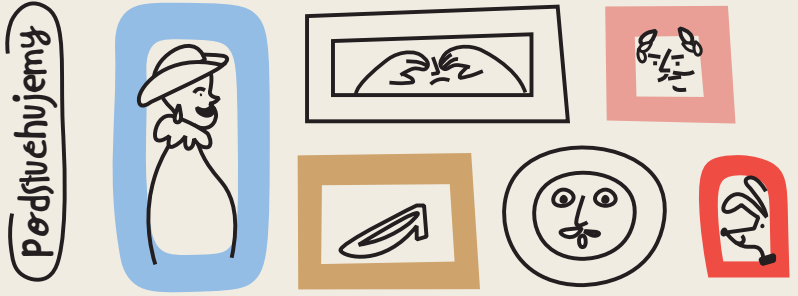
Przed Tobą 12 propozycji na zadania, wyzwania, wspólne działania, które są na tyle uniwersalne, że możesz je przeprowadzić ze swoją klasą w każdej przestrzeni wystawy muzealnej, dowolnie łącząc lub realizując pojedynczo.

To zadania dla różnych grup wiekowych – każdy znajdzie coś dla siebie.

Co jest w nich najważniejsze? Wyobraźnia, eksperymenty, uważność i współpraca. A także – najcenniejszy ekwipunek, czyli poczucie humoru:)

Rozmowy podsłuchane za sceną

W parach lub kilkuosobowych grupach piszemy dialogi między wybranymi postaciami z obrazów. Sprawdzą się pełne emocji sceny wielopostaciowe z intrygującymi bohaterami. Ciekawie może wypaść malarstwo historyczne.

co dalej?

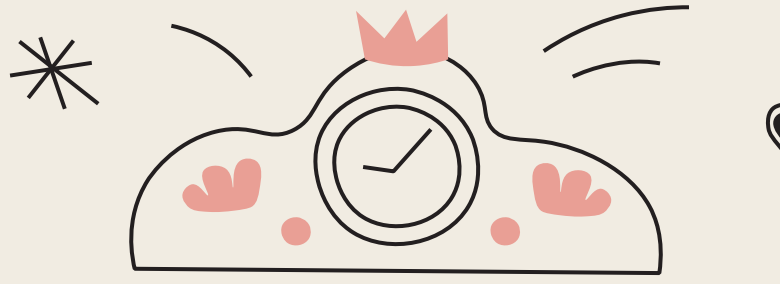
- Czytamy dialogi aktorsko, z podziałem na role.
- Zastanawiamy się, co mogło się stać godzinę przed tą rozmową lub rok po niej.
- Zestawiamy dialog ze źródłem historycznym o danych bohaterach/scenie.
- Analizujemy, jakie emocje mogą czuć rozmawiający; jakie są i z czego wynikają ich motywacje?

władcy czasu

Dzielimy klasę na kilka mniejszych grup. Każda grupa kolejno wchodzi do przestrzeni z wybranym wcześniej obrazem i ma za zadanie patrzeć na niego przez określony i kontrolowany czas: I grupa przez 5 sekund, II grupa przez 30 sekund, III grupa przez półtorej minuty... W kontrolowanie czasu mogą być zaangażowani wszyscy pozostali

co dalej?

- Każda grupa mówi, ile udało jej się zobaczyć przez „swój” czas, co zapamiętali. Porównujemy wrażenia.
- Próbujemy wspólnie ustalić, jaki jest idealny czas oglądania jednego obrazu – taki, który nas nie zmęczy i nie znudzi, ale będzie wystarczający, by zwrócić uwagę na szczegóły. Czy są dzieła, na które można patrzeć bez końca?
- Zastanawiamy się, jakie są wady i zalety szybkiego oglądania dzieł, a jakie bardzo długiego. Może się to stać punktem wyjścia do rozmowy o tym, w jakim celu przychodzimy do muzeum i oglądamy sztukę.

sto pytań do

Pytamy

Przygotowujemy kartki A4. Na każdej zapisujemy u góry jedno pytanie – z poniższych propozycji i/lub wymyślone przez siebie. Będą dotyczyć wybranego przez nas lub przez uczniów dzieła. Uczniowie przekazują sobie kartki, zapisując na nich swoje odpowiedzi. Zaginają je, by kolejna osoba ich nie widziała, i posyłają dalej, aż wszyscy odpowiedzą.

- Propozycje pytań:
- Gdyby to dzieło mogło mówić, jakie byłoby pierwsze wypowiedziane przez nie zdanie?
 - Co o tym dziele będą pisać ludzie za 300 lat?
 - Gdyby to dzieło mogło wydawać dźwięki lub muzykę, jakby brzmiało?
 - Jak mogło wyglądać miejsce, gdzie powstało to dzieło? Co było widać przez okno?
 - Gdyby to dzieło występowało w filmie, o czym byłby ten film?
 - Co byś zrobił/a z tym dziełem, gdybyś dostał/a je na własność?

co dalej?

- Odczytujemy głośno odpowiedzi. Czy są podobne, czy bardzo różne? Z czego to może wynikać?
- Co nas najbardziej zaskoczyło w odpowiedziach?

Ten obraz to ja

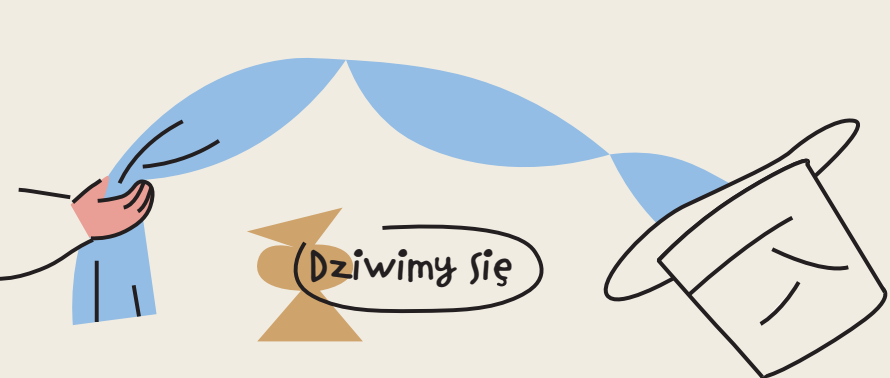
W określonej wcześniej przestrzeni, np. w danej galerii lub sali każdy ma za zadanie znaleźć dzieło, które w jakiś sposób jest podobne do tego, jak się dzisiaj czujemy. Zapamiętujemy lub zapisujemy jego tytuł oraz autora lub autorkę.

szukamy siebie

co dalej?

- Chętni mają głos – opowiadają, jakie dzieła wybrali i dlaczego. Ważne, by inni również mieli okazję się im przypatrzeć. Czy pozostałym dana praca też kojarzy się z takimi emocjami, jak osobie, która je wybrała? Jeśli nie, to co sprawia, że odbieramy sztukę tak różnie?
- Zastanawiamy się, co jeszcze sprawia, że jakieś dzieło może nam się wydawać bliskie? Czy może to, że wywołuje jakieś wspomnienie? Przedstawia coś, co lubimy? Uwielbiamy kolor, którego jest na nim najwięcej?

Gabinet osobliwości

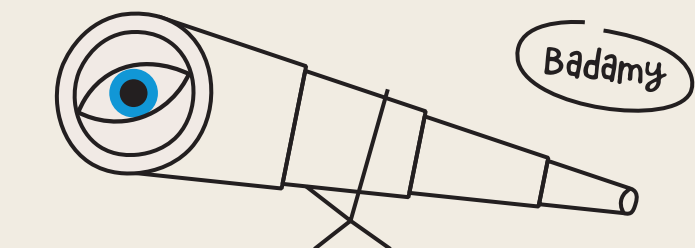
W parach lub mniejszych grupach tworzymy listę najdziwniejszych rzeczy w danej galerii. Mogą to być dziwne obiekty, obrazy, na których przedstawiono niezrozumiałe sceny lub zagadkowe postaci, przedmioty, których przeznaczenia nie znamy. Lista może przybrać formę pytań.

co dalej?

- Wspólnie czytamy sporządzone listy i zastanawiamy się nad wyjaśnieniem przynajmniej części zauważonych osobliwości. Może się to również stać domowym zadaniem specjalnym dla chętnych – po znalezieniu odpowiedzi uczniowie dzielą się nią z całą grupą.
- Przygotowujemy Księgę Osobliwości, gdzie zadaniem towarzyszą reprodukcje dzieł oraz wyjaśnienia nurtujących kwestii. Obiekty można sfotografować samodzielnie podczas wizyty na wystawie lub znaleźć w Internecie.

Luneta i lupa

Na wycieczkę do muzeum przynosimy lupy oraz „lunety” (możemy je zrobić samodzielnie, zwijając w rulony kartki papieru). Podczas zwiedzania używamy przyrządów, przyglądając się szczegółom w przybliżeniu lub starając się wypatrzeć ciekawe elementy dzieł, kadrując przy tym obraz za pomocą „lunety”. Pamiętajmy, by z przyrządami poczynać sobie ostrożnie.

co dalej?

- Dzielimy się wrażeniami – jakie szczegóły udało nam się wypatrzeć? Co odkryliśmy dzięki lupom i „lunetom”?
- Czy dzieła sztuki są ciekawsze oglądane z daleka, czy z bardzo bliska? Dlaczego?

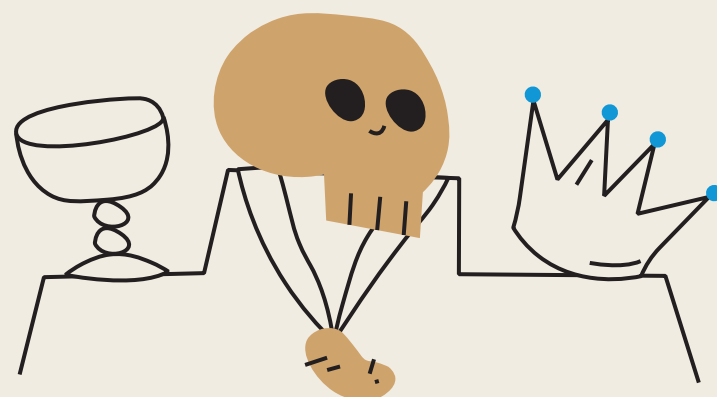

Czarna lista Krytykujemy

Wybieramy najmniej lubiane dzieło na wystawie. Najpierw zbieramy nominacje – uczniowie podczas zwiedzania samodzielnie, w parach lub niewielkich grupach wybierają własną propozycję dzieła. Spisujemy wszystkie, po czym urządzamy głosowanie na zwycięzcę lub całe podium. Możemy ograniczyć się do jednej części wystawy.

co dalej?

- Rozmawiamy o tym, co sprawia, że dzieło się nam nie podoba. Jest nieciekawe, brzydkie, kolor sprawia, że bołą nas oczy, a może go nie rozumiemy?
- Zastanawiamy się, czy to jest w porządku, że całkiem nie podoba nam się jakieś dzieło sztuki.
- Dyskutujemy, czy sztuka musi być ładna i dlaczego. Czy kontakt z czymś, co nam się nie podoba, może być dla nas wartościowy?

Obca cywilizacja Zaskakujemy się

Wcielamy się w przybyszów z bardzo odległej planety (możemy wybrać lub wymyślić jej nazwę). Każdy Obcy i każda Obca ma za zadanie wybrać jedną pracę z wystawy lub z określonej jej części oraz przygotować jej opis z perspektywy przedstawicieli innej cywilizacji. Z czym kojarzy im się to dzieło? Jaką może mieć funkcję? W jaki sposób o nim mówią?

co dalej?

- Chętni kosmici przedstawiają reszcie grupy przygotowane przez siebie analizy. Wspólnie się zastanawiamy, co opisywane dzieła mówią o ludziach, których przedstawicielem jest jego twórca?
- Zestawiamy sporządzone opisy z notami dotyczącymi danych dzieł z katalogu wystawy lub informacjami znalezionymi w Internecie. Czym się różnią? A może są między nimi podobieństwa? Czy kosmici dogadaliby się z ludzkimi kuratorami wystaw?

Domaluj wąsy zmieniamy

Pracujemy w parach. Zadaniem jest wybranie dla drugiej osoby dzieła do „przekształcenia”. Następnie każdy z pary zastanawia się, co by zmienił / dodał / odjął / przekształcił w danej pracy, gdyby mógł. Ważne, by potrafić opisać propozycję zmiany dokładnie i uzasadnić, dlaczego akurat na takie działanie by się zdecydowało. Propozycje zapisujemy. Zadanie można połączyć z zadaniem „Czarna lista” – co trzeba by zmienić w danym dziele, żeby zaczęło się nam bardziej podobać?

co dalej?

- Chętne pary prezentują swoje pomysły całej grupie. Jak inni odebraliby przekształcone w proponowany sposób dzieła?
- Rozmawiamy o tym, dlaczego nie można w ten sposób naprawdę przekształcać dzieł i czy istnieją jakieś dozwolone sposoby, by to jednak czasem robić (np. słynne wąsy Duchampa). Dlaczego artyści podejmują czasem takie działania?
- Poza muzeum możemy zrealizować uczniowskie pomysły, pracując na wydrukowanych reprodukcjach i zorganizować wystawę interwencji artystycznych.

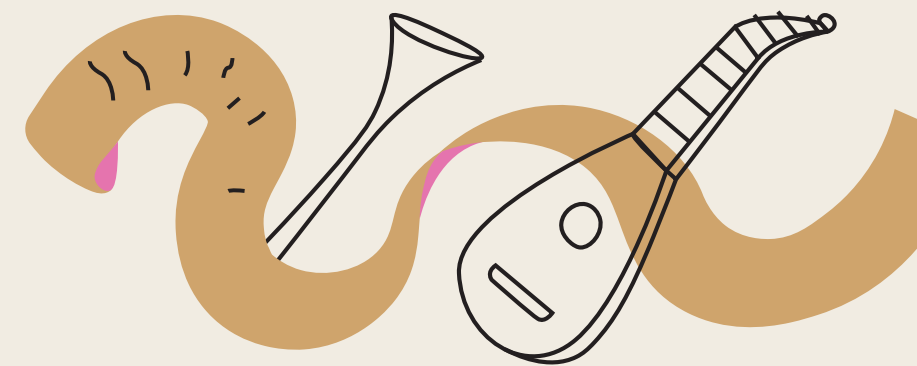
Poemat przymiotnikowy

Wybieramy dzieło i wymyślamy jak najwięcej przymiotników, które je opisują. Możemy zorganizować konkurs, dzieląc grupę na rywalizujące ze sobą drużyny. Przymiotniki najlepiej spisywać.

opisujemy

co dalej?

- Odczytujemy wszystkie propozycje. Sprawdzamy, czy się powtarzają, czy są podobne, czy bardzo różne? Czy podobnie odbieramy to dzieło? Z czego mogą wynikać różnice?
- Wspólnie staramy się wymyślić zamienniki dla słów bardzo ogólnych i mało konkretnych, takich jak np. „fajny”, „ciekawý”.
- Zastanawiamy się wspólnie nad tym, co możemy opisywać, kiedy analizujemy dzieło sztuki: kolor, fakturę, kompozycję, emocje, które w nas wywołuje, nastrój...

Baśnie barda bez brody

Siedząc przed wybranym dziełem, wspólnie wybieramy z niego 3 najciekawsze postaci i 3 rekwizyty, które przyciągają naszą uwagę. Po dokonaniu wyboru, zadaniem jest ułożenie opowieści z ich udziałem. Może ona nawiązywać do tego, co widzimy na obrazie, a może iść w całkiem innym kierunku. Historyjki układamy w mniejszych grupach i spisujemy albo opowiadamy głośno wspólnie. Przy drugiej opcji możemy usiąść w kółku i przyjąć, że każda kolejna osoba opowiada dalszą część, po czym typuje, kto będzie kontynuował. Bohaterów i rekwizyty możemy też wylosować zamiast wybierać, a zadanie odnieść także do rzeźb lub przedmiotów.

co dalej?

- Dla porównania sprawdzamy, jakie historie w rzeczywistości lub w założeniu artysty wiążą się z wybranymi postaciami i rekwizytami. Czy nasze są podobne, czy bardzo różne? Z czego to wynika?
- Możemy spróbować ułożyć różne opowieści z tymi samymi postaciami i rekwizytami, losując wcześniej karteczkę z określeniem jej charakteru, np. fantastyczna, humorystyczna, straszna, rymowana itp.

